

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egy évre	10	frt.	o.	é.
Félévre	5	"	"	"
Évnyegyedre	3	"	"	"
Egy hónapra	1	"	"	"

Szerkesztői szállás:

belső tordautca 122. szám.

Kiadó hivatal:

Középütcze Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Opelek Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasenstejn és Voglornál (Neuer Markt 11. szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilttéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimsendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Igen tisztelt előfizetőinkhez!

A napról-napra hangosabban nyilvánuló közvélemény s törzselőfizetőink sürgetésének hódolva, a „Kolozsvári Közlöny“-t akként alakítjuk át 1871. január 1-től fogva, hogy az minden nap a délutáni órákban hozhassa a bel- és külföldről azon napon érkezett eredeti cikkeket, leveleket, legújabb tudósításokat és táviratokat s így tökéletesen betöltse a helyet, melyet eddig csak politikai napi lapok foglalhattak el.

Lapunk újévtől kezdve reggeli és estvéli kiadásban fog megjelenni. A keddi, csütörtöki és szombati számok reggeli kiadását már hétfőn, szerdán és pénteken estve szétfordítjuk a városba és a postán is szétküldjük a vidékre; az estvéli kiadás kedden, csütörtökön és szombaton délután jelenvén meg, ezek már hozni fogják mindazt, mi a nap folytán bel- és külföldi lapokban, táviratokban, eredeti levelek- és cikkekben a bel- és külügyekről Kolozsvárra érkezend.

E szerint a legújabb hírek és tu-

Előfizetési feltételek:

Egy évre 1871 jan.—dec.	10	frt.	kr.	o.	é.	Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre	1	frt	50	kr
Félévre „ jan.—jun.	5	"	50	"	"	"	"	"	"	80
Évnyegyedre „ jan.—márc.	3	"	"	"	"	"	"	"	"	40
Két óra „ jan.—febr.	2	"	"	"	"	"	"	"	"	30
Egy óra „ — —	1	"	"	"	"	"	"	"	"	20

Az előfizetési pénzeket ugy az esti kiadás külön szétküldéséért járó díjakat a „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztőségéhez (bel-tordautca 122 szám) kérjük beküldeni, mit t. előfizetőink posta utalványokkal legezészerűbben tehetnek.

Helyi előfizetéseket elfogad a szerkesztőség (bel-tordautca 122 szám) és Demjén László könyvkereskedése, (piaczsor Fröhlich-ház.)

A helyi hirdetések Demjén László könyvkereskedésében, s a „Közlöny“ kiadó-hivatalában (piaczsor zálogház-épület, az emelet hátsó részében) vétetnek fel a legmértányosabb díjak mellett.

Egyes példányok Demjén László könyvkereskedésében 4 kr. o. é. kaphatók.

A „reklamatiók“ a kiadóhivatalhoz intézendők.

Kolozsvártt, december 15-én 1870.

A „Kol. Közlöny“ szerkesztősége.

Szélmalom-harcz a „Hon“-ban!

(Brrr.) Nagy baj az, ha valaki oda is beállít tanárnak, hol, talán még discipulusnak se járná meg; értem a politika rögzös mezejét, melyen a „Hon“ (Sz.) az elmélet sugaraival attaquerozza a delegatió intézményét.

Bármely intézményről el lehet mondani: rossz, végzeteljes irányba vezet; hanem ez még csak az állítás, a bizonyítással miért marad adós a tudós professor?

Mert, lám jó uram! az „öreg sertés“-ről és „fiatalabb társ“-ról felhozott adomája még koránt sem győzhet meg valakit arról, hogy ha a hákán csomót kereső, programmtalan párt juthatna kormányra, az ország valamennyi sűvényje kolbászból lenne fonva.

„Miből lesz a kolbász,“ ezt (Sz.) ur, mint mondja, jól tudja; elhiszem; korszerű tárgy ez ugy disznótlés idején egy első vezérékben. Hanem engedjen meg, ha történelmi tudománya dacára se bírom elhinni, hogy jól tudná azt is: „miből származott Lengyelország végső veszedelme.“

Ugyanis ezt felekezeti türelmetlenség, a szabadságra való hajlamon és az idegen hatalmak cselzövényein kívül, főleg a korszerű alkotmány reformokat vas következetességgel levetőző taktika, s a pártvillongást folyvást szító telhellen ambitio okozta. Mután (Sz.) ur is ez uton jár, le gyen szabad azt hionem, hogy ezt üntudatlanul teszi, nem ismerve az indokokat, melyek Lengyel ország végveszedelmére vezették, s más országnak se válnak javára.

Végül abban is téved (Sz.) ur, hogy Lengyelhonban „hazafiakat“ vesztegetett meg az orosz és — ne feledjük — a porosz hatalom; hazafiak nem vesztegettetik meg magukat; legfőlebb ügyetlenek s rövidlátásból szolgálnak „az ellenséges hatalom propagandájá“-nak.

Egyetértés, előrelátás legyen jel-szavunk.

II.

Szabadka, dec. havában.

Mínapi cikkünkben kimutattuk, hogy az ellenség a porosz-francia viszály tanul-

dósítások közlésében sem fogjuk magunkat bárki által is megelőz-tetni.

Gondunk lesz arra is, hogy lapunk ugy reggeli, mint estvéli kiadásai bővelkedjenek az eredeti cikkekben, hogy meghajolva a valódi hazafiai érdem előtt, leplezzék az áltekinélyt, s a nagy hazafiak iránti pietás zászlója alatt állva, a pártszenevedély szítását kerülve, a részrehajlatlan igazságérzettől lelkesítve — felkarolják és védelmezzék mindazt, mi a haza és polgártársaink jólétét érinti, érdekeit előmozdítja. Jelszavunk: **a nemzet és haza mindenek fölött!**

A buzgó szellemi erőfeszítésre, az anyagi áldozatokra készen állunk, mit azzal is tanúsítunk, hogy Magyarország területén mi adjuk mindennap a t. olvasó kezébe a legolcsóbb lapot s így tulajdonkép politikai napilap kötelmeit teljesítjük.

magára nem sokkal nagyobb szerepre lenne hivatva, habogy Porosz- és Oroszország megosztzik az európai uralom, s eshetőleg az osztrák birodalom, az nyilvánvaló dolog az előtt, ki a real viszonyokat és nem csupán a Lajos és Mátyás dicső koráról szóló historiai multat veszi tekintetbe.

Az elszigeteltség veszélyei ellenében a dunai confederatio sem segíthetne; mert ez még csak a minket körülölelő szlávoknak adna ki martalékul, kik urainkkul kívánnának szerepelni, mint ezt most tulzobb lapjaik mindannyiszor öszinte nyíltsággal hangoztatják.

Valóban, nem volt más megoldása a magyar kérdésnek, mint szövetség Austriával, s ez által a művelt Európával, melynek érdeke egy a miénkkel; s ezt akarná bölcs oppositiónk e pillanatban szétrobbantani?

Nem nagy bölcsesség biz ez! Lassabban a testtel ti, kik oly hamar akartok saját lábaitokon járni, holott még nem vetkeztétek le a járszalagot.

Nekünk erősödni s a mellett szomszédainkkal kibékülnünk kell, mielőtt ezek szövetségére is támaszkodhatnánk. E szövetezést meg kell előzni Európá consolidatiojának, mely most annyira meg van ingatva, s mely csak azután eszközölhető, ha Franciaország elfoglalta az öt megillető helyet az európai concertben.

Antunovits József.

Az országházból

r. A képviselőház dec. 19 diki ülésében az ellenzékre nézve nagyon haladatos tárgy volt szönyegen: a dohányjüvedékről szóló 1868: XIV. t. cz. érvényének meghosszabbítása. Ez ellen már con amore lehetett a frázisokat pattogtatni, mintha csak kukoriczát dobtak volna az izzó drótos rostába. És mindenekelőtt a szakértelmet, a direct és indirect adónemek beható ismeretéről is ki lehetett tüntetni.

E genreban Móricz Pál tette magát az oppositio sorai közt halhatanná. Ki nem állhatja a dohánymonopolt, s mivel a dohányosokra óhajtana egyes adót vettetni, így szól: Van Magyarországon 2/10 millió ház, ezeket 14 categoriába hajlandó sorozni egy, hogy a legszegényebb ház 50 krt, a legpompásabb 26 frtot fizetne; megadóztatná a dohánygyárosokat és dohánykereskedőket — tehát csak a dohányozókat nem — s így ő, t. i. Móricz Pál a pénzügyér által praeliminált összegnél egy egész millióval többet, azaz 11/10 milliót szerezne meg az állampénztár számára.

A mi deákpári konok pénzügyérünk nem fogadta köszönettel az ajánlott kerek millió plusz — a haláttal! természetesen csak azért, hogy az ellenzék kínálta; hanem méltányolván a monopolljellege miatt felhordott ellenvetéseket, annak szükségességét merte hangsúlyozni — a vakmerő! s elég naiv volt malicienx fogással azt kérdeni M. P. úrtól: jót állana e ama 11/10 millió behajtásáért, midőn az egyéb, igazságosabb egyenes adók 54 milliójából is 20 milliót exequalni kellett. Móricz Pál kész volt a bebajtásért jótállani. Hanem Kerkápoly ezzel meg nem elégedve, útalta a dohányjüvedék fokozatos emelkedésére és arra, hogy valószínűleg már 1871-ben több jüvendé meg 2 millióval az előlegesen felszámított összegnél, s így a szakismeret találmánya egy millióval minusban marad; hivatkozott ez adónem fokozatos emelkedésének kimutatása végett más európai művelt országok költségvetési tapasztalataira s bebizonyítá, hogy opponáló képviselő úr még csak papíron is az első év jüvendélembiányát tudná pótolni, de nem a jövő fejlődést.

A pénzügyér Györfly képviselőt is felvilágosította arról, hogy az állami gyárakban nem szokták a dohányt megpácolni; ezt bizony tudnia kellett volna annak, ki a monopolt megátadta, hanem lám a nélkül is lehet szakértő véleményt mondani e tárgyban az ország házában, bár nagyon is világos, hogy a különféle dohánynemek palcozása megfosztaná költséges volta miatt az államot minden tiszta jüvendélmétől a dohányjüvedék-nél; mert hát az újoncz szivargyártók által készített 1 krros szivar így is bele kerül az államnak pár hétig egy egy egész piczulába. Horn is eunyan megjárta az ő statiatikai adataival, mivel a pénzügyér főfejé, hogy ezek legfőlebb a monopoll kezelésének reformját indokolják, a mi meg is fog történni. A jobboldal nagy éljenzéssel kísérte a pénzügyér beszédét, melyben logicája fegyvereit ismét oly ügyesen, de kíméletlenül is subogtató.

Hanem most felállott Tisza Kálmán s a dialectica Krupp-féle lövegeivel akarja a vesztett esatát helyreállítani. Hivatkozott jobboldali szónokokra, kik egykoron a monopoll eltörlése mellett szólottak; elmondta, hogy látva, miszerint a dohányjüvedék eltörlése nem fog kimondatni, a dohányjüvedéki törvény további meghosszítása ellen szavaz. Ugy hitték sokan, hogy ennek a hatalmas érvelésnek Kerkápoly sem fog ellenállhatni. Pedig ez a vakmerő ember most sem adta meg magát: a monopoliomot olyanok tartja, mely eltörlendő, ha lehetséges, az eltörlést ő azért nem igéri, mert az ez által támadt jüvendélembiány pótlásának módozatait nem tudja a ház megnyogvására kimutatni. Ezzel a vita bezaratott; az ellenzék nem mutatván ki a jüvendélempótlás lehetőségét, a ház a dohányjüvedéki törvény meghosszabbítását fogja megavazolni, névszerint, hogy az ellenzék lapok közölhessék azok neveit, kik a monopoll mellett szavaznak, mások elrettentő példájául. Reszkossétek ti dohány-áruolók!

Ezntán a ház a személyes kereseti adóról, a jüvendéladóról, a házadóról, a földadóról szóló t.-javaslatok meghosszabbítását fogadta el ném módosításokkal; végre kimondá, hogy a földadókataazter kiigazítására vonatkozó törvényjavaslat mielőbb letárgyalandó.

A szerződés-szegés korszaka.

Pest, dec. 20.

(-6-) A szerződés-szegés korszakát éljük, s meg kell vallanunk, hogy ez következetes haladás a jelen politikai demoralisatio úján lefelé. Hogy hová, az más kérdés, de hogy következetes az való.

Nézzük csak a poroszok hadviselését, mely a legnyugodtabb, legbékésebb ember keblét is felláztatja. A hon és háza védelmére kelő bonfit, mert szíve sugallta, mert törvényparancsolta, honvédelmi kötelességet teljesíti, mint útonálló rablót kíméletlenül kiballgatatlannul végezteti ki a bódító, meghazudtolva saját nyilatkozatát, melyet a koronás király tett a háboru kezdetén. A barbár hadviselés szerint kezeseket visz magával, iszonyu hadi sarcot csikar, s midőn egyfelől halomra löveti az ugynevezett vétkesekeket, porba gázolja, földig égeti le a városokat és falvakat, ezeket téve földönfutóvá.

Kíméletet, kegyelmet nem ismer az, ki győzelmet nem irtózik „isten rendeléséből“ történeteknek nevezni.

Valóban szép jelensége a kor miveltésének, szép haladás a humanitas terén. Valóban fényes lapja a fennen hangoztatott német civilisatio történelmének. Mi ismerjük már e civilisatiót, ugy látszik, most új hagyományokat akar feltalálni, nemcsak „keletré,“ hanem nyugotra is ki akarja terjeszteni áldáshozó működését.

De lesz e korszaknak egy még fényesebb, még dicsőségesebb lapja, a jelen történelmében.

Ez a szerződés-szegés.

És vajjon a brutalitás után nem ez következik-e?

Oroszország kezdi meg a sort. Kijelenti, hogy az 1856 diki párisi szerződés nagyon megköti a kezét, nem akarja ezt tovább kötelezőnek ismerni.

Ha közelebbről tekintjük a dolgot, kivált orosz szempontból, igazá van, mert hisz igen kényelmetlen és kellemetlen nyug az, hogy 6 kis hajócskánál többet ne tarthasson a Fekete tengeren, akkor mikor tengeri ereje egy részét épen ide akarná összpontosítani, hogy a török birodalom gyengítésére hathatósan működhessek.

Utána, mintha csak a felhőből cseppent volna le, — arra ébred a diplomatia, hogy éppen a fenyegetett török kormány jelenti ki elégtelenségét a capitulatiókkal, s azokat eltörlöni kívánja.

Hiszzen ez is természetes. Mindenki ur akar lenni otthon. És a portának nem kedves dolog az, hogy az idegen consulok bírósága idegen államot képezzen az ő államában, hogy azok, kik az ő alattvalói, tévénykezés tekintetében más urat ismerjenek, s őt ne.

De ez nem elég. Omne trium perfectum. Előáll a porosz, és Luxemburg semlegessége nem tetszik neki.

Úrtügy természetesen itt is van. Avagy mikor szorult meg úrtügy dolgában a diplomatia, különösen a porosz diplomatia?

A szegény luxemburgi bárány felzavarta a vizet, „toborz a francia hadak számára“ sat. sat. ergo be kell keblézni.

És most lássuk e három fellépést.

Az orosz fellépése nem oly meglepő. Az oroszporosz szövetség folytán Oroszország e diversója,

A szent ünnepek miatt jövő számunk csütörtökön jelenik meg.

minden órán várható vala. Csak az a lak, csak az ügy iránt nem volt tisztában a világ. Most már ez iránt sincs kétségben, azonban nem lehet tagadni, hogy egy kis meglepetésben még is része volt, mintán Beust grófnak pár évvel ezelőtt tett basontárgyu előzékeny lépését éppen Pétervárról utasíták vissza.

A porosz fellépés a francziaországi események újabb fordulataiban leli magyarázatát. Bismarck ugyanis látva az óriási ellenszenvet, mely Elsaceban és Lothariogiában a némettől tétel boldogító kilátása ellen nagyon is érezhető dühöng, és látva e kemény dio után a harcztéren mutatkozó fordulatot, alkalmasint a veszett fejsze nyelére gondolt, s ezt véli Luxemburgban feltalálni.

De hát a török?
Ez már egy kis föttörésre ad okot. Hogy került itt Pilatus a credoba?

Mi a kulcsa annak, hogy a porta, midőn leginkább kell szükségét éreznie annak, hogy a nyugati diplomacia el ne hagyja, éppen akkor akar oly lépést tenni, mely ugyan e hatalmasságokat sértetlen?

Tán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy az orosz diplomacia syren szavának sikerült valamely közvetítő uton arról győzni meg a portát, hogy Oroszország tulajdonképen nem tör a porta ellen, s az orosz tervektől nincs mint tartania.

E feltevésünkben némileg megerősít Novikow bécai orosz követnek azon nyilatkozata, mely szerint azt bizonygatván egy magyar államférfi előtt, hogy a porta ellen nem tör az orosz politika, ezt azzal igazolja, hogy Oroszországnak sem pénz váltalatai nincsenek Törökországban sem alattvalói.

E szerint Oroszországnak nem nagy bajába kerülne a capitulatio nélkülözése.

E szerint tehát a porta lépén akadót volna. A közelebbi idő mindenesetre meg fogja mutatni, vajjon csakugyan van-e szándéka a portának a capitulatiót megcsúsztatni.

Akármit áll a dolog, annyi való, hogy nagy bonyodalmaknak nézünk eléjük.

Terhes időket élünk, de még terhesebbek fenyegetnek, s hogy ilyes időben helyese-e itt nálunk a nemzet megszokására működni, annak megítélését az illetők bizzák megfontolására bizzuk.

Városi közügyek.

I.

(—r.—ó.) A városi képviselő testület mult szerdai ülésében elnök felolvastatá a belügyministeri leiratot, mely szerint a város részéről intézett azon kérelem, hogy a vasúton érkezett ez Kolozsvárra behozott cikkek mázsája után 2 kr. vétethessék kövezet-vám ezimen — oly módosítással hagyatik helybe, hogy az árucikkek mázsájától 1 kr-nál több vám nem szedhető, a nyers terményektől pedig annyi sem, ezekre nézve találjon a képviselőt más vámolási módozatot, s a tariffát megerősítés végett küldje fel. Meg van jegyezve az is ezen leiratban, hogy az ezen ezimen bejövő összeg leginkább az indóháztól a városig vezető utcák kövezetének jó karban tartására fordittassék s külön legény kezelve. E szerint egy pár ezer forintra évenként kilátásunk lehet ezen forrásból is, és a kövezet jó karban tartása nagyban könnyítve van, mert a végre külön jövedelem foly be. Az árucikkek megvámoltatása valószínűleg már a jövő év első havában megkezdődik. A nyers termények után szedendő vámtariffa megkésztítésére bizottmány küldetett ki.

Szóba jött ezután a dolgozóház élelmezése. Előterjeszti elnök, hogy a drágaság növekedvén, jövőre többre kerülend az a városnak, mint eddig. Fölmerült, ha vajjon nem volna célszerűbb a dolgozóházi foglyokat is oly élelemben részesíteni, minőben a törvényszéki foglyok részesítettek, s inkább a szegények-házába jutott szerencsétleneket látnak jobban el? Mert a dologházi tekergők, tolvajok hetenkint háromszor kapnak húst, míg a szegények házában csak kétszer részesülnek abban!

A képviselőt megmaradt az eddigi „étlap” mellett, s megszavazta a felhátgatott költséget.

Valóban nem látjuk indoltnak, miért kell a dolgozóházba zárt egyéneket nagyobb kényelembe részesíteni, mint a törvényszéki foglyokat, s mint a szegények háza nyomorgó lakóit? Városunk ismeretes czellengő naplopói s szokásos tolvajai miéért részesülnek ebben a megkülönböztetésben? Tény az, hogy minél jobban élelmezik őket, annál kevésbé van visszaretentő hatása a büntetésnek; tény az, hogy leginkább ez okból évenként szaporodik városunkban a czellengők száma s adatszertül be lehet bizonyítani, hogy igen sokan, kik röstellik a rendszeres munkát, készakarva adnak okot, hogy a dolgozóházba vitessenek, mert ottan jó ellátás vár rajok. A képviselőt bármily humanus akar lenni, nem működhetik visszahatólag a munkaasztón ellen! Még az se mentheti ezen eljárását, hogy ezen foglyok, munkára szorítva, hasznót hoznak a városnak, mert a mint a költségvetésből kitűnik, ezen intézet évenként csak 16 o. é. frtot jövedelmez, mi — tekintve azt, hogy némely évben százakra megy az ottan megfordult egyének száma — roppant kis összeg. Karoljuk fel inkább a nyomorra jutott büntelenekeket, mint a gézuguz tekergőket, kik a társadalomnak csak ártalmára vannak!

Még egy igen fontos tárgya volt ezen gyűlésnek. A hús és bor jövedelmének főlebb emelése, azonban azok fontossága több tért igényelvén, mint a menyivel most rendelkezhetünk, azokról a jövő alkalommal szólnunk.

Pest, dec. 21. 1870.

(r. l.) Csak az az indemnyti ne volna!

Csak azok a körülmények ne léteznének, melyek az indemnytit szükségessé, elkérthetlentül szükségessé teszik!

Olyan az az indemnyti, mint a tengeri kigyó, föl fölmerül mindig, bizony pedig senki sem instál belőle valami sokat, sőt keveset sem.

De hát ki tehet róla, ha nem kerülhetjük el?

És éppen elkérthetlensége jelzi legkézzelfoghatóbban, hogy akárki mit mondjunk, csak átmeneti korszakban élünk mi még most is.

Szükséges rosz biz az az expediens, de ha nincs más.

Ezzel szintén rosz vért csinált annak szükségése, hogy megint jobb kellett nyulni, nem örömet tették ezt a jobboldalon sem, a balpárt plane prűszkölt tőle, de pénz nélkül utóvégre sem lehet kormányozni, tehát az adó megszavazás sem odázható el, ha mindjárt rendkívüli alakban is.

Az ellenzék mindamellett abban állapodott meg, nemcsak magán tanácskozmányain, hanem azon osztályok ülésén is, melyekben többséget tudott magának csinálni, miszerint leszavazza az indemnyitire vonatkozó törvényjavaslatot.

Ezzel körülbelül azt mondta: „pézt nem adunk, kormányozzatok pénz nélkül, ha tudtok, ha pedig nem tudtok akkor menjetek Isten hírével!”

Tegyük fel juxból, hogy a kormány kisebbségben marad előterjesztésével, és lehetlenné tétetvén további kormányzás, a jobboldali ministerek lemondanak, s helyökbe a baloldali férfiak lépnek.

Vajjon min kezdtek volna a kormányzást, miután az adót megállapító törvény tartama maholnap lejár?

Pézt nélkül kormányoztak volna?
Ez lehetlen, a gagékat és egyéb kiadásokat fedezni kell.

Egészen más, új jövedelmi forrást nyitottak volna?

Ez se lehet; azt csak az országgyűlés nyithat jogérvényesen, az általa meg nem szavazott adót senki sem tartozik fizetni.

Tehát? . . .
Maguk is kénytelenek lettek volna abba nyulni, a mit most csupa tulságos liberalizmusból perhorrescálnak, t. i. az indemnyithez.

Talán sikerült kimutatnom, mily jövőbe sodorta volna önmagát az oppositio, ha quo fato most került a szelyezésekbe.

Mentsen Isten, hogy mi az örökké tartó indemnyit pártoljunk! Azt szeretnők, ha sohasem szorulnánk rá, de a kényszerítés előtt meghajlunk, és szentül hisszük, mikép nálunk is ritkábbak lesznek majd az indemnyit, mibelyt államéletünkkel a rendes kerékágásba csapunk, a mi hogy minél előbb megtörténjék szívből óhajtjuk.

A vacatio küszöbén állunk. Közlednek az ünnepek, melyek alatt az országgyűlés rendszeren szünetelni szokott, de nem tudom lesz-e ezuttal valami a pihenésből, mert az ünnepek előtt még nagyon sok fontos tárgy vár elintézésre, s azért könnyen megsebesíthet, főleg ha az ellenzék makacs-kodni fog, és hosszúra nyújtandja a tanácskozásokat, hogy a képviselőház a karácsony alatt is együtt marad

Poroszország vivmányai 1866 óta.

(Brrr.) Nem szólnunk itt a területi nagyobbdársól, a sorhad, s általában a fegyveres erő óriási mérvben való szaporításáról; a szerzett hadi dicsőségért is bátran hallgathatunk még, mert hát végén cealtan az ostor: elég lesz az alkotmányos és pénzügyi, s általában nemzetgazdasági vivmányokat venni szemügyre.

Poroszország hasznára fordította volt 1806 után az I. Napoleon vaskezétől kapott lezcét. Bebovzán a Landwehr rendszerét nagy hadserget tartott olesón; példás, bár merev közigazgatást szervezvén, s adó rendszerét czélszertlen reformálván ő volt az európai nagy államok közt a legta karékosabb gazda, s így 50 év alatt anyagi jólétre és telt kincstárra tett szert, nem feledkezvén el gazdasázt, ipar és kereskedelemnek kellő lendületet adni. Az anyagi felvirágzással párhuzamban haladt a szellemi művelődés is, mert nemcsak a népnevelés karoltatott fel, hanem gond volt a szaktudományok fejlesztésére is egy a közép- és szaktanodákban, mint a számos egyetemen: Berlin, ha nem is teljes okkal, de mégis elhitethette magával, hogy ő az újkor Atheneje.

Csak egy hiányzott a poroszoknál: a valódi alkotmányos élet, mert hűberies vegyülékt helyhatóságai szervezték e részbeni hiányait, városaik czélszertü municipális szervezete el nem takarhatta. Országos dolgokban pedig meglátszott Poroszországon, hogy az orosz sogsorság szárnyai alatt erősz-

dik, s oly dynastia adja királyait, mely az urasztaláról sajátkezűleg veszi koronáit és nem tőr meg maga és népe közt chartát, melyet máshol alkotmányoknak neveznek.

1848 ban ilyesmire gondolt a porosz nép, vágyott rá. De a kinos lett a kiábrándulás: kartácsal feleltek a berlini alkotmánytörgetőknek; s mi dőn 1849 ben Németország szabadságláza lecsillapított, a reactio tartá diadalát Wrangel papa levén az ő zászlótartója.

A korszellem e rendszert enyhítette, s az 1860-as években már erős Vortschritpárt létezett, mely Bismarck vér és vas politikájának opponálni is mert. De hasztalanul. A lotharingiai herceg inspe megcsinálta az 1866 diki háborút és a győzelem eljufia a porosz szabadelvű pártot. Soha minister nem bánt el oly hatalommal és önkényvel, egy egész országgal, mint ez az ember tevél! És mi lett az eredmény?

Mindaz, mit Poroszország 50 éves helyes bel- és külpolitikájával, a mindenoldalú munkára és iparra, s szigorú ellenőrzésre felkeltetett finantialis és nemzetgazdasági rendszerre alapján összeszerzett, körülven a bürzeszedelgést, — mit ügyes pénzügyeire megtakarítottak: mindez, nem mondjuk, hogy oda veszett már, hanem a culmináló pontra emelt nagyhatalmi állással együtt egyetlen koczkára van feltéve — Páris alatt.

Lehet, hogy a Németországnak havak alatt okozott milliárdnyi károk megtérítettek a francia hadi kárpotlásból, de soha teljesen; de hát kiadja vissza a német népnek elesett fiait, kiknek hulláiból utat rakhatnának Berlinől Párisig? Mit mondjunk azon nyomorékokról, árvrákról, kikkel egész tartományokat lehetne benépesíteni?!

De ha a pénz és ember áldozatokról, a Poroszországban is állandóvá lett deficitről hallgatunk is, mi lesz a német alkotmányosság ből? A déli államokban is beállt parancsolóknak a Pickelhaubé! A szabadelvű párt, hol még elnem párolgott — leujtatik; hisz az észak német szövetség gyűlésében leburrogják a szabadszó embereit, s a porosz kormány felségárulás címén zárátja el őket! Ez találó képe a jövő német alkotmányosságának.

A német fejedelmek császárt adnak a német népnek! Német intelligencia kiáltá Victoriát!

Legújabb táviratok.

Karlsruhe, decz. 21. Versaillesi levelek e hó 18-ról írják: Az őrség szakadatlan zaklatások által halálra kifárasztatik. Az első előrsi csapatok nagy francia csapat-összpontositásokat jeleznek Versailles irányában és Neullynél. A párisiak Mont Valerien előtt egy újabb sánczot astak, melynek ágyui Versaillesig hordanak.

Dijon, dec. 20. E hó 18-án öt óráig taró makacs ütközet folyt; a francziák Kramer tők. alatt 20,000 főre mehettek a erős állásokban hatalmasan védtek megokat, míg Nuits-t mi németek elfoglaltuk. fájdalom igen nagy veszteségekkel; elesett részünkről 13 tiszt, megsebesült 29, a legénység köztül 700 esett el vagy sebesült meg. Az ellenség sok tisztet s 1000 közembert vezetett; továbbá 16 tisztje s 700 közlegénye esett fogságba s egy nagy fegyvertár s 3 szerkocsi jutott kezünkhöz.

Eszrevételek

a kolozsvári ügyvédegylet részéről a főméltóságú m. kir. igazságügyministeriumtól az urbéri s rokon birtokviszonyok rendezéséről a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatra.

Folytatás.

1850-ben az alkotmányt félrelőkő s mindenben saját önkényét és hatalmi akarát követő kormány az erdélyi urbéri viszonyok rendezésére bizalmi férfiakul felhivatta Bécabe, a magyarok és székelek részről: b. Kemény Ferencz, Gál János és Cséh Miklós, a szászok részéről: Kräger Mihály, Zimmermann József, a románok részéről Leményi Bräu János, Dunka Pál és Boheczel Sándor urakat. Ezen bizottság véleménye és munkája nem volt határozó, de csak tanácskozási jellegű, s egyedül arra volt tekintet, hogy egy a földesurak, mint a felszabadultak érdekei képviselve legyenek. E férfiak meghivatása is inkább csak formaszertü volt, mert a kormány már készen volt tervével, melyet a titzhöz közel álló szász atyafiak előre elkészítették; rövid ideig tartott a tanácskozás és létre jött az 1854-iki június 21-ki erdélyi urbériségi nyiltparancs, mely első tekintetre annyira egyoldalú és szűk keretű, hogy abban a székely urbériségekről a 28-ik §. határozatlan kifejezésénél egyéb nem foglaltatik; a Királyföldön tényleg létezett egészen sajtáságos urbéri viszonyokról említés sincs, és így ez octroyalt törvény is csak a vármegyéken volt urbéri viszonyok szabályozását intézte el.

Az előbocáztatott alapján egylettünk köteleességének tartja tiszteletteljes nyiltsággal kijelenteni azon meggyőződést, hogy Erdélyben az urbéri s rokon birtokviszonyoknak a három alkotmányrészes nemzet-lakta külön földterület különböző természetének megfelelő módon, véglegesen rendezését sem az 1848 előtti alkotmányosan hozott, s az 1854-en egyoldalulag octroyált törvények, sem 1848-n innen

kiadott kormányi rendeletek, sem végre az éppen most a törvényhozás elé terjesztett végleges rendezési t. javaslat által kimerítettnek, befejeztetnek és így az urbériségi kérdést közmegelegedést eszközölőleg eldöntőnek nem tekintheti azért, mert a mint előbb is érintve volt, a királyföldi urbéri viszonyok rendezése nem az itteni politikai és diplomatikai állapot igényei szerint lőn végrehajtvá, mert itt a Talmács- és Szelistyeszéki oláhok százados érrelmei és panaszai tekintetbe véve nem voltak, ez állapot Erdélynek egy nyilt sebét képezi, mely éppen ugy orvoslásra vár, mint orvosolva lett a székeleké, mi nélkül a Királyföldnek küszöbön álló politikai rendezése is lehetetlen, legalább kevés tartósságot igérő. Miért is e kérdés a magas igazságügyministerium és törvényhozás különös figyelmét s kiváló gondoskodását érdemli, sőt követeli.

Erdély sajtáságos viszonyainak egy feltűnő esetét mutatják a királyföldi urbéri állapotok, különösen Talmács- és Szelistyeszéken.

Az itt lakó oláhok másfél század óta panaszolják jobbgyi állapotra törvénytelenül, s a szász jog ellenére vettetésüket, a politikai hatóságoknál és törvényhozás előtt. E panaszos kérdések változott alakzatokban fel feltűntek és ismét elmerülnek, néha szüntelnek, de folyvást élve s orvoslást sürgetve, mégis sem kormány, sem törvényhozás nem találta meg orvoszerét.

Most a politikai rendezés küszöbén, az urbériségi ügyek végleges elintézésékor, itt van a törvényhozásra nézve tán az utolsó kedvező alkalom, melyet fölhasználna, sok ezer polgár háborgó kedélyt megnyugtathatja, s a létező megelegedatlenség okait örökre megszüntetheti. Ha az orvoslás, vagy legalább annak derekas és komoly tárgyalás által megkísérlése s a lehetlenségnek ez uton kimutatása most is elmarad: ennek keserű emlékezete nagy ideig fogja sajogtatni a jogérzelmeikben megsértett polgárok szívét, állandó gyűanyagot nyujt politikai izgatásokra, s forrása lehet annak, hogy a magyar államélet átalakulási biztos és csöndes fejlődési állapotra e vidéken soha se jutasson. Ennek utjába nemzetünk részéről akadály nem fog gördítettni. A szász nemzetre nézve pedig nem hisszük, hogy kellemetlen ne lenne oláh polgártársait saját kebelében tovább is megelegedatlenné látni. Mert, hogy utóbbiak követelésének alapja van, az csalhatatlan, az alább ki fog derülni. Lehetne az ellen felhozni a hozott alkotmányos törvények és létező egyoldalú kormányi rendeletek bevégzettséget. De egy törvényhozás — igénytelen nézetünk szerint — nem követethi Machiavell kormányelvét: „Malum semel positum stet suo loco, ne inde majus malum eveniat”; sem a közjóval ellenkező ama másik: „uti possidetis” elvnek nem áldozhatja fel a magánosok nyugalmát és jogérzetét s az állam belső megszilárdulása legvitalisabb feltételeit, hanem hivatása színvonalán kell bármily kényes kérdéssel szem en is megmaradnia; különben oly gyengeség jelét constatálja, minek erkölcsi kára kiszámíthatatlan. Nem arra kell tekintenie: mi a tényállás, hanem arra: hogy jött az lére, s vajjon belső igazság van e benne? Egylettünk csak a törvényhozás alkotmányos tényezői által, az alkotmány értelmében létesített, vagy avval ellenkezésben nem álló s az illetők belenyugvásával születtett kormányi tényeket ismer el parancsolólag kötelezőknek. A királyföldi oláh honpolgároknak az elősorolt urbéri rendezések létrejövése alkalmával szorososan érdekeldő képviselői csak 1848-n és 1750-n innen voltak azon tanácskozó asztalok mellett, a hol ügyeik eldöltek. A magyar követek saját ügyeikre fordították kiváló figyelmüket, s tán a királyföldi viszonyokat sem tanulmányozván mélyebben, nem vették észre a tett intézkedés nagy fontosságát. A szász nemzet ellenben érdekeit alaposan ismeri, dolgait ritka erőgyesítéssel védi minden téren, minden alkalommal, nagy befolyást gyakorolt mindig, de kivált baró Bruckenthal kormányzósága idejében a közigazgatási hatóságoknál fel a fejedelmi titkos kabinetig; esszélyességöknek sikerült kivini szándékaikat magában a törvényhozásban is.

A keletkezett rendeletek s alkotott törvények világosan mutatják azt, hogy az ő érdekeik mindenütt gondosan meg voltak védve. Ez és az oláhok százados panaszainak ténye képes egyensúlyban tartani a mérleget a szász nemzet azon egyszerű és határozott nyilatkozatával szemben, hogy a fenn forgó kérdés, rendeletek, ísletek s törvények által már eldölve levő, azt többé feleleveníteni nem lehet.

A székely urbériség ügye is be volt végezve, el volt határozva, de a törvényhozás bölcsessége hiányokat látott e bevégzésben s újra tárgyalta, utjonnan és pedig az érdekeket kielégítőleg háározott benne.

A királyföldi urbériségek ügyének új tárgyalását sok ezer ott lakó oláh polgárok megnyugtataása szintén ezer okonál fogva követeli. Egylettünk polgári köteleességéből folyónak látja ezeket teljes hitelesesült közkormányzásai, történelmi, diplomatikai és törvényes adatok alapján a magas igazságügyministerium előtt felfejteni.

(Folytatása következik.)

Javitsuk maga idején bel- közlekedési utainkat.

T. szerkesztő ur! Kolozsvár város polgárainak érdekében engedjen hees lapjában pár szót

egy oly ügyben, mely, mint polgártársainkat jól tudjuk, önt is érdekli, mintán létesülése városunk javát szolgálja.

A bornyomali szálló- és földirtókások közlebről tartott közgyűlés, azon talpraesett intézkedésben állapodott meg, hogy járhatóvá tésessék az ottani út, mely nem csak egyik legszebb városi határúternek, sok birtokos polgártársaink által használt útja, hanem az utóbbi időkben a legközelebb eső falvak is ezen át közlekednek városunkkal; továbbá, a városba szállítandó építkezési kő és téglá anyagok is ezen szállítatnak el. Felszólítottak a szomszéd hójai birtokosok is, hogy e cél elérésére ők is közreműködjenek, és együtt szükzeleikkel ratalat folyamodjanak a városi hatóságokhoz. Megvagyunk győződve ezen út helyreállításának elodázhatlan szükségére felől. Résztünkrol előre is ajánljuk ez ügyet városi hatóságunk figyelmébe. A kérdéses út további elbányagolása kárára lenne nem csak a birtokosok egy igen tekintélyes részének, hanem magának városunk egyetemének is; mivel a késedelem által nem csak a teendő munka szaporodnék, hanem az arra megkívántat költségek is; míg ez most a szükséges anyagok közlelése, s a hely fekvésénél fogva, egy a birtokosok tömeges meleg részvétének segítségével, számba véve az ezen út által nyújtott előnyöket és azt, hogy legszebb helyeink egyike mondhatni egyetlen sétatérünk kiegészítő részét szépitendők, a kitűzött hasznos célt majdnem semmi, vagy igen csekély költség és fáradsággal eszközölhetők. Nem tagdhatjuk ugyan, hogy városunk anyagi erői a vasút megnyitásával nagyon sok irányba voltak igénybe véve; teljes elismeréssel kell tehát lennünk városunk hatóságának, és különösen polgármesterünk irányában, mert ezen tőren egy év lefolyása alatt az ő ernyedetlen fáradozása igen sokat tett, de az is igaz, hogy az általunk megjelölt közútunk is városunk egyik életű szükségére lett; ezért mentől jobbkor gondolkozunk annak végrehajtásáról, annál közelebb lesz az eredmény is. Kolozsvárnak nem szabad a többi kisebb városoktól ilyesemben sem elmaradni, már pedig ezek ilyeszerű szükségleteken — mint azt akár hány helyen tapasztaltunk — mindig első sorban szoktak segíteni.

Több kolozsvári polgár.

Népköztartási ügy.

Jelentés.

I.

Kolozs megye népköztartása 1869/70 dik évi állapotáról.
(Folytatás.)

b) A szorgalmi idő kezdete — Kolozsvár városát kivéve — katolikus és reformátusoknál oktober, gör. keletiekéél novemb. hava, s végződik sok helyt márczius—áprilisban. Ott hol az egyházi közegyek szigoribban teszik, májusban, sőt egy két esetet tapasztaltam, hogy június elején is. Azonban azon időközben vannak szünidők, nagyobb ünnepek, valamint a nép gazdasági viszonyai folytán, hanem a törvény e tekintetbeni rendelete, hogy igen sok helyt nem érvényesítetik, saját tapasztalatomból tudom. És

c) hogy e szorgalmi idő alatt miképp gyakorolják a tankötelesek az iskolát, fennebbi kimutatás elég érthetően jelzi.

A kényeszer feljártatásra, a törvényben kimondott tankötelezettség érvényesítésére a községi előjárók hivatalos kézsége kevés helyt ajánljak, avagy megkeresésünkre találtak meg, még a téli időszakban is. Másfelől jelek ozeti iskolai székek, hol vannak — és egyházi hatóságok többire kellő erélyt alig fejtenek ki, tisztelet a kivételtek.

d) A helyiségek nagyszámú nem felelnek meg a törvény és egészség kívánalmainak, korhadtak, sötétek, vizenyösök, s a tankötelesek számához mérten szüksek, úgy hogy ha azok szorgalmasan, törvényeszerűleg feljárnak, nagyobbára a termék bé nem fogadhatók. Feltehetően kevésben van meg, a törvény által gyermekként körvonalozott 8—12 □ lábnyi tér, általában alig találhat iskolák, mely bővítést vagy átalakítást ne igényelne. Kert majd éppen nincsen, tornászati sehol, sőt a butorzat néhol nemecek legprimitívebb állapotban, de több iskolákban hiányzik, valamint csaknem általánosan (falvakon) a tankönyvek is hiányzanak, ennek eredménye egy részét aztán, hogy a gyermek 3—4 évi iskoláztatás után is csak olvas, s egyéb tantárgyakat nem tanul. Az iskolázásnak ezen eredménytelensége aztán a gyermekben a tanulási ösztönt nem képes nevelni, csak apasztani. Ezekből

e) Önként következnek: hogy a törvény által rendelt tantárgyak csak imitt-amott taníttatnak, s illető osztályzatok se állíttatnak fel.

f) Erre azonban jeleutkönyv hatással van a képzett tanítók nagy hiánya, — itt is tisztelet a kivételtek — de vannak olyak is, kik még az általános képzettség fokára is alig emelkedtek fel, hanem ezen tisztes osztály csekélytől is tanítást, többben kántori fizetést kapnak csak, s a tanításért csekély tadjit, melynek negy részét bé sem fizetik, fel sem hajtják.

(Folytatás következik.)

Allandó híd a Marosra melóbb!

N.-Enyed, dec. 19. 1870.

Tekintetes szerkesztőség! Folyó 6-án országos vásár tartott Balázsfalván, a hol csak a Maros folyóján túl lakók vehettek részt, az innen lakók, kivált a mesterembereknek nagy kárára, mert a vásárt megelőző és követő 3 nap, és így 6 napon át a Maros annyira zajlott, hogy senki át nem mehetett rajta, és éppen a vásárt megelőző napon, a mikor a mesterembereg a Maroson átkelni akart M.-Ceesztvén kezdve le egész Mihálcfalváig a közbeeső hét átjáró helyek egyikén sem vihettek át senkit. Hiába ígérték a hidasoknak többesű ós átszállítási díjt. Kénytelenek voltak visszatérni a tordai, enyedi, tövisi és fehérvári árus mesterembereg. El lehet gondolni, hogy szerkesztőkkel, marháikkal együtt mennyit szigorogtak a nagy hidegben, költöttek, fáradtak — ingyen.

Volt, ki csaknem sirva panasolta, hogy árja kiállítására a boltokból bitelezett; már most honnan fizeti meg, hogy máskor is bitele legyen? honnan fizeti restans adóját, másnemű tartozását? miből veszen gabonát, fát télire? stb. stb. Mindezen szükségteit ezen vásár nagy részben szokta volt kiállani. A népviseletet áruló máshelyt nem adhatják el azon ruhákat, a milyeneket itt viselnek, rajtok marad, mert más vidékre más a népviselet.

El lehet gondolni, mennyi szegénység esziközölje egy ily népes vásárból való elmaradás. Ha hozzá készülnék az illetők, és csak a miatt, hogy egy folyóvízen — mely tyáron medröböl kiönt, télen nagyon zajlik — át nem lehet menni semmi áron, gyakran ép a sokadalmak idején. És ez mind nem történne meg, ha a Maroson egy allandó híd lenne építve M.-Szentkirály- vagy Ujfalunál, hol mind a Tordáról, mind a Fehérvárról jövőknek kényelmes központi átjárásnak lenne.

Hát vajjon az adók millióból nem lehetne e pár ezer forintotokát e végre szakasztani, hogy boldoguljon a nép keresete forrásához juthatása által? Bizony jó lenne, ha az országgyűlési képviselő urak, kiáért Alsó-Fehér- és Küküllőmegye t. közlekedési minster úrnál, hogy a Maroson a Balázsfalvára és a Küküllő vidékére átjáró központon egy álló híd építését minél előbb eszközöltesse.

Módot kell nyújtani a népek adója és egyéb szükségteit beszerzésére; a nép svivenes fizeti adóját, ha terhes is az, ha meg van a mód annak beszerzésére. Legjobb mód pedig az, ha a közlekedés könnyű és biztos, ezt a folyók mellett lakókra nézve az átjárhatási biztonság eszközi vagy is: az álló híd. Egy iparos.

Kolozsvári zene-conservatorium.

A zene-conservatorium ig. választmányának f. év dec. hó 8-án tartott ülése határozatából van szerencsém következőket közölnömre hozni:

1. Számba vétetvén az e napig beadott gyűjtőívök, örvendetes eredményként kitűnt, miszerint aznapig 150 tag jegyzetelt be 3 évi kötelezettséggel. Hogy minél számosabban sorsközhasznának a szép eredményhez, a gyűjtőívök újlag kiadattak, oly megjegyzéssel, miszerint azok f. év dec. 20-ig, legkésőbbben 22-ig a f. gyűjtőívökél maradhatnak további körzeteké végett, aznapra azonban alólírtnak kézbesítendők, a közgyűlési meghívás eszközölhetése végett.

Tisztelettel kérem tehát a t. gyűjtőív tagokat ezen napra íveiket hozzám beküldeni.

2. A f. év dec. 20-án, illetőleg 22-én bejegyzett részvényesek által tartandó alakító közgyűlés f. év dec. 26-án d. e. 11 órára (ünnepe másod napján) határozatot, mely közgyűlésre ezennel minden t. részvényes meghívatik.

3. Id. Bodor Pál és Reich Lajos buzgó zenebarátink azon nagylelkű ajánlatára, miszerint első egy, már a hegedűjátékban jártas ifjúnak a gordonka (Violoncello), utóbbi pedig a fuvola játszásban a zene-conservatorium iránti szivesességből hentesint 2 órai tanítást díjtalanul adni vállalkoznak; elhatározatot nagylelkű ajánlataik közönetteljes elfogadása mellett, 1871. jan. 1-vel a gordonka- és fuvolatánitást megkezdni; mely körülményre oly megjegyzéssel hivatnak fel a résztvenni kívánók, hogy ez iránt id. z. igazgató Stóger Béta úrnál jelentkezzenek.

4. Az e hó folytán világszerző rendezendő Beethoven-ünnepek jöven szóba, sajadlaltal tñnt fel azon tény, miszerint helyi zeneviszonyaink jelen állása mellett Beethoven nagy szelleméhez méltó ünnepele ez idő szerint nem tartható, mivel a zene-conservatorium újja szervezése végett az orchestraalis zene-gyakorlatok sem kezdhettek meg, így tehát jelenben egész készületlenül lehetne csak egy ily magasztos cél keresztültelét, fogantatási.

Mindazonáltal elhatározatot ezen, a conservatorium elmulasztatlan köteletségének elismert Beethoven-ünnepele, ha nem is most, de mihelyt a körülmények megengedik az ünnepele nagy szelleméhez méltó megtartani; részletes tárgyalásba ez idő szerint nem bocsátkozhatott választmány, mivel szükségesnek találtatott az e hó 26-án tartandó alakuló közgyűlés és az általi eredményét bejárni; a további teendőkre nézt a választandó ze-

neigazgató ez iránti szakértői véleménye, illetőleg bemutatandó műsorozati tervezete levén irányadó.

Kelt Kolozsvárit, dec. 18-án 1870.

Dr. Hincz,
h. jegyző.

A magyar mérnök-egylet „Közlönye”.

(1870. IV-ik évfolyam, 5. 6. és 6-ik füzet.)

XXII.

Több óra terjedt külső elfoglaltatásom miatt bátrálékban vagyok a fenn címzett szaklap folyton legnagyobb gondal szerkesztett, mindig pontosan megjelenő füzetek nézvéstől ismertetésével, s midőn most e tárgyú közleményemmel újra megjelenek régi helyemen, megkésve bár, de úgy hiszem, nem későn jövök. Legyen meggyőződve e cikk titrölmös olvasója, hogy nem élek azon hitben, mintba soraim nélküli szakársaim szükkebb köre tán tudomást sem venne derék mérnöki szaklapunk létezéséről s ha mégis annak áttakintó ismertetését koronként tollamrav eszem, azon okból törtönik, mert hiszem, hogy minden életrevaló, hízagot pótolni hivatott irodalmi vállalatot figyelemmel kíséren, az iránt a szélesebb körű olvasó közönség érdeklődését ébren tartani: a napi sajtóban lelkiismeretben járó kötelessége. És most e rövid bevezetés után vessünk egy futó pillantást a kezünk alatt füzetek érdekes tartalmára.

Eredeti dolgozatok című rovat alatt öt, egy vagy más szempontból figyelemre méltó értekezést találunk, öt különböző írótól. Wohlfahrt Henrik a budai gőzsikló leírását adja, hat felvilágosító rajzlap kíséretében, melyeken a bóról bóra nagyobb forgalmat mutató, 30 fok alatt emelkedő pályá felülről nézetét, hosszmetését, a hajtó- és emelőgép számos részleteit, a rajta közlekedő személyszállító kocsi alakját, ez elmés és eddig-elő többrendbeli próbák és gyakorlat által teljesen kielégítően mutatkozott bizottsági szerkezetet tünteti föl; míg a leírás szövegét az egész vállalat összes költségeinek (182,300 ft kerek számban) részinteztet összeállítására zárja be. Ugy hiszem, velem együtt többek ki nem fejezett ohajtatát előz meg e rövid közlemény, mely az építés jól értesült vezetőjétől épen hely- és időszert volt. Techtet Ignác a hidak hordképességének megítélésére szolgáló adatokat állítja össze s az ide vonatkozó képleteket fejt ki elméleti ton, tudományos alapossággal. E jökora terjedelmű, bérható szakismertől tanuskodó értekezés becsültetére válik Közlönyünknek. „A vizök kincsét rejtenek” cím alatt Verner Ferencz pár lapot szentel a vízhasznosítás sokféle módjai közül ezuttal a haltenyésztes nagyfontosságú ügyének s e célra folyók szabályozása után anyamederré képződött átmetszések mellett fennmaradó régi, kanyargó holt medrekre irányozza figyelmünket, melyek mintegy magától a természetől e célra látszanak rendeltetve lenni, s melyek kezdő- és végpontjaikon elzárhatók levén, vízemelő-gépek segítségével az anyamederről vízzel könnyen elláthatók. E cikket a XXI-ik számban táblán a talpasi határban létesítendő haltenyésztesnek tervezete egészíti ki. Nagy érdeklő s sorozatban New-York állam csatornáinak ismertetése Tóth Kálmántól, melyet még becsesebbé tesznek azon nagy számú csinos correct rajzok, melyek nem kevesebb mint nyolcz lapon az érdeklő csatornabázisat terrajzát, az Erie csatorna és tápvizeinek hosszmetését, a rajta alkalmazott keltős szerkönyv-zárlépeket, fa- és vasszerköztű hidakat, a vízvezetékek szabványrajzait nagy számú, gondosan kivitt részletekben állítják előnkbe; míg a szövegbe nyomott táblázatok igen sok érdekes és tanulságos adatot tartalmaznak. Végül Vidéky László, ki huzamosan tartozkodott Amerikában, s néhány év előtt a braziliai kormány által a Paraguarra folyó kutatásával volt megbízva, a vizök rontó és bórderéjéről elmékedik, bórderékának mozgásáról több új s az eddig általánosan elfogadva volt véleményektől sok tekintetben eltérő nézetet vitatván, melyeket ba minden részleteikben menten elfogadni nem lehetne is, azonban az eredeti, önálló, saját tapasztalaton alapuló felfogás érdemét sem mérnök elvitatni azoktól.

(Folytatás következik.)

A esataterrol.

A francia nemzet napról napra nagyobb erőfeszítéseket tesz a barbar hódítóktól elűzésére. Most alakítják a „kötársaság vadászai“-t, kikről a felhívás azt mondja, hogy ezek a „jövö hadsereg”. A német hadvezénylet egy idő óta csak tapogatózik, s roppant számú lovassága daczára maig sem tudja, hol áll a két loirei francia hadsereg főereje.

A francia hadsereg lavinaszerűleg növekszik s az utóbbi csatákban észlelt mozgékonyaság, erély, áldozatkés hazafiaság arra engednek következtetni, hogy a fegyver, fázardalom és betégség által tizedelt német hadakra szomorú sors vár: ha a francziák kitartanak, a győzelemnek okveillentül vissza kell térnie a megszkótt háromszintű zászlok alá.

A porosz hadak Frigyes Károly és a meck lenburgi seregapasztó nagyherczeg alatt, mintegy 90,000-on a II-ik loirei francia hadsereg balszárnyát igyekeztek megkerülni; de Chancy magán után vonván e porosz hadakat, rést nyit a Bour-

baki alatt álló I. loirei hadseregnek a Fontainebleaura nyomuláshoz, hogy így kezét nyujtva Trochu-nek, Páris felmentessék. Északon Faidherbe hadsereg Manteuffel hadait lekötve tartja, talán el is bánhatik velök, a minthogy az „Indep.” és az „Echo du Nord” táviratai szerint a poroszok Amiensből is kitarodtak, s Páris felé kötrödnak.

Werder Dijon vidékéről azt jelenti a versaillesi főhadiszállásra, hogy ha hirtelen segílyt nem kap, kénytelen néhány körülfázolást abbanbagyni.

UJDONSÁGOK.

A „K. Közlöny” eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten decz. 23. 7 óra — p. estve.
Érkezett Kolozsvárra 23. 9 óra 30 p. estve.

Bismarck Beuthoz intézett jegyzéke mondja: miután a délnémet szövetség nem jött létre, a „prágai béke” megtartása lehetlenné vált; az új német szövetség azzal külömben nem ellenkezik (!)

A londoni conferentia január 8-án tartja első ülését.

Bordeaux, decz. 22. A poroszok ágyuzták Tourst, majd odahagyták s visszavonultak Chateau-Regnauldra. Párisban (?) 6000 emberrel 12,000 porosznak útját álltá.

Párisból Trochu és Ducrot ismét megkezdék a támadó műveleteket: az ágyuzcsata a francziák előnyére dölt el.

× A Körözs áradása újabban is megrongálta vasútunkat Egeres közelében. A baj megtörténte után rögtön hozzáfogtak ugyan az onlások helyreállításához, azonban még tegnapig akadályozva volt a vonat rendes menetében. A mult szerdán egy izben ki is szökött a vonat a sinekről, s a miatt, érkezett az esti vonat reggel 3 órakor. Remélhetni azonban, hogy rövid időn el lesz hártva minden akadály, miután teljes erőfeszítéssel dolgoznak.

× Lapunk tárczarovatában a jövö év elején megkezdjük Puskin világhírű orosz költő „Kapitány leánya” című gyönyörű elbeszélését igen csinos fordításban.

× A kutyadó behozatala Kolozsvárit nem sokára — mint a város egyik jövedelemforrása — kerüli a városi képviselőt elébe. Ez ugyan nem apaszt sokat az 52,000 frt deficitből, hanem más városok után itélve, egy pár ezer frt mégis várható. Leginkább pedig azért volna kívánatos ez intézmény behozatala, hogy az ebek nagy mérvű szaporodása meggátoltassék és eleje vételessék az abból eredő kellemetlenségeknél. Három év alatt három ember, több disznó, szarvasmarha lett áldozata csak városunkban a dühös eb maradásának.

× Rappo jeles társulata a mult szerdán mutatta be magát színpadunkon. Nem nagy közönsége volt, de annál általánosabb és zajosabb az elsőmérés és tetszés, mit a meglepő mutatványokat érte. Ugyanez alkalommal adatott a „Szép molnár” is, melyben Mátrai B. Béla a Jean szerepét adta. Röviden csak annyit ez utal, hogy nem tudta szerepének komikai részét kellőleg kiemelni, de mindamellett is sikerült jelenetei voltak. Sz. Mátrai Laura kitűnően játszott. A Rappo társulatának celtörtöki előadása teleházban ment végbe, és miként az első fényes sikerrel.

+ Jövö szombaton dec. 31-én Beczkői János szorgalmas és tehetőségszinházi díszfestőnk javára színre kerülnek: „Garibaldi” alkalmi vigjáték 1 felv. Rosen Gyulától. „Fipez a hires nő szabó”, 1 felv. a bécsiék kedvenc bohózata; végre „Lucifer a zöld ördög”, látványos pantomimia táncokkal, tableaux-al. Melegen ajánljuk.

— A „Kolozsvári Kör” báljait mind a mult, mind az utolsó előtti farsangon a bálí saison fénypontjává varzsolta a rendezőség s különösen fázardatlan elnöke, Korbulj Bogdán tapintatos ügyessége. A „Kolozsvári Kör” igazgató választmánya f. hó 19-diki ülésében elhatározta, hogy a mulati szeretők közívánatának engedve az ideí farsangon is megtartja bálját. Ezuttal a bálrendező bizottságot is megválasztá. Elnök Korbulj Bogdán, bálrendező bizottsági tagok: Császár Károly, Csiky Viktor, Dörgö Albert, Hajós János, Hatfaludy István, Harsányi József, b. Huszár Sándor, Krisik Sándor, Láányi Károly, Mátrai Ernő, Möricz István, Sebestyén Mihály, Szöcs Emil lettek. A bál idejét és helyét megállapodása után a bálbizottság hirlapilag is tudatja a közönséggel.

— Liszt Ferencz, mint a „újra Napló” Pesten marad; a közbenjáró lépéseket a miniszterelnök tette meg. Úgy halljuk, hogy ez a zeneakademia leendő alapításával van kapcsolatban, mert Liszt ennek élére állni igyekezett.

— A közös pénzügyminiszteriummal való leszámolás végett a magyar pénzügyminiszterium részéről több hivatalnok Bécsbe küldetett.

— A diplomatia nyelvévő Bismarck a franczia helyett a németet akarja tenni; vajjon elfogadják e Németországon kívüli a porosz gloire kedvéért?

— Uj hátultöltő ágyuk. Stempf Adolf a m. államvasutak igazgatójának fia, új rendszerű hátultöltő ágyut talált fel, melynek egyszerű és mégis erős szerkezete a legszebb sikerrel kecsgett. A hadügyminiszterium ezen ágyuval kísérletet fpg tételen.

— A legkövebb asszonyt mutogatják Pesten. Két földész is befizetett, hanem egyik úgy találta, hogy az ő felesége kövebb a mutogatott hölgynél, visszakövetelte tehát a beléptidit, s midőn a sógor adni nem akarta, társával szépségesen elpáholták a szegény komédiást. Ez a legegyszerűbb igazságszolgáltatás!

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

Beküldetett.

Mióta a pápa ő szentsége a delieat Revalesciére du Barry használása következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és kórházak elismerték, senki sem fogja többé e becses gyógytápszert gyógyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket említünk meg, melyeket a gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, légzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gúno, aszkór,

mellszorulás, köhögés, emésztéshány, dugulás, gyomorsík, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, hidegláz, szédülés, vértolulás, fülzúgás, émelygés és hányás még terheesség alatt is, hügyfesz, búskomorság, soványodás, csúz, köszvény, sárgaság. 72.000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszernek ellentállnak, rendelkezésre áll, s kívánatra azokból másolatok ingyen szolgáltatnak. Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciére gyermeknél és felnőtteknél 50-szer megtakarítja a gyógyszer árát.
Elismerv. sz. 73.416.

Fasen, Steierhonban u. p. Pirkfeld, 1869 december 19-én.

Van szerencsém kötelességemből folyólag bizonyítani a Revalesciére jótékony hatását. E jeles szer borzasztó lélegzési nehézségtől, nehéz köhögéstől, szélkörtől és gyomorgöresöktől mentett meg, melyekben évek óta szenvedtem.

Staininger Vincez nyug. lelkész.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt 50. 1 1/2 2 frt 50 kr. 2 1/2 4 frt 50 kr. 5 1/2 10 frt —. Revalesciére csokoláde táblákban:

12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. 1 frt 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8. Pesten Töröknel, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostortuza a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostortuza 134 szám, bel-monostortuza 175 sz. és főtér 2 szám a zálogintézetnél, és mindentitt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

10437. 1870.

(604.)

(1—3)

Hirdetmény.

A gyergyó-oláh-topliczai fakészlet, mely többféle fenyűgerenda, szálfa, s deszkák-ból és tönkökből áll, és melynek egy része a fűrészmalomnál Alsó-Runkon lerakva 5616 frt, más része pedig a Vaivogyása nevű ászok helyeken elhelyezve, 11,168 frt értéket képvisel, az ottani m. kir. fűrészmalom-hivatalnál, 1871-ki január hó 9-dik napján délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverés útján fog eladatni, mely verseny-tárgyalásra mindenki, a ki abban a törvények értelmében résztvehet, meghívatik.

Ugyanazon alkalommal el fog árvereztetni:
1-ör a hivatali ház és a gondnoki lak melléképületeivel, az 1300 □ öl belső telekkel, és a 184 1/2 □ öl puszta házhelylyel együtt. Az épületek értéke 5823 frt, a bel-és puszta teleké 300 és 60 frt.
2-ör a nagy fűrészmalom 9000 frt,
3-ör a kis deszkavágó fűrészmalom 825 frt,
4-ör az erdőfelügyelő-lak Vaivogyásán 72 frt értékkel, és
5-ör a fűrészmalom körüli lerakó és Vályapatak melletti tutaj kötő helyeknek a kincstár illető használati bérlet joga 1889-ki márczius hó végéig, tehát még 18 évre összesen 1260 frttal 2 helyen 21,836 □ ölet tesznek.

Vége árverés tárgyává tétetnek a gyergyó-topliczai hivatalnál levő mindennemű leltári cikkek, fakihordó szekerek, kezelési eszközök s egyéb készletek, melyek összes értéke 1863 frtra rug.

Az árverezendő faanyagok mennyisége, kiméréte s egyes értéke, valamint az épületek minősége s álladéka, továbbá a leltári cikkek és szerek részletes értéke külön kimutatásban foglalva a gyergyó-topliczai hivatalnál szintegy mint a bányai igazgatóság irodájában megtekinthető, mely értéknek 10% százaléka teszi egyszersmind a letendő bánatpénz összeget, mely vagy készpénzben, vagy pedig magyar vasúti földhitelintézeti, avagy földterhermentesítési kötvényekben a tőzsde értéke szerint számítva, az árverezési bizottmányának kézbesítendő.

A szó- és írásbeli ajánlatot lehet mind az egyes, mind pedig az összes árverési tárgyakra tenni: de a m. k. pénzügyministerium fenntartja magának az árverés jóváhagyását, és azon jogot, hogy saját belátása szerint az egyes, vagy az összes tárgyra tett ajánlatokat, vagy ezeknek csak egyes teteleit fogadhasssa el.

A szabályszerű bélyeggel, és az ajánlott összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok 1871-ki január hó 9-én reggeli 9 óráig a topliczai hivatalnál elfogadhatók, és azok a felirat alatt „Ajánlat a gy-topliczai faanyagokra“ az imént említett határidőig közvetlenül a m. kir. pénzügyministerium ígató hivatalához is benyújthatatnak.

Ezen lepecsételt ajánlatokban a fanemük és tárgyak, valamint az azokért ajánlott pénzüsszegek betűkkel és számmal tisztán kiirandók, és bennök nem szabad oly záradéknak előfordulni, mely a jelen hirdetmény feltételeivel ellentételek.

Felsőbb helyűtt jóvá hagyatván az árverés eredménye, a letett bánatpénzek azok kivételével, melyeknek tulajdonosaitól az írás vagy szóbeli ajánlat részben vagy egészben elfogadhatott, vissza adatnak.

A vevők értesítettvén ajánlatuk elfogadásáról kötelezetnek az általok ajánlott s felsőbb helyűtt elfogadott összes értéket 14 nap alatt készpénzben lefizetni, vagy pedig árfolyam szerinti értékben számított állampapírokban biztosítani, mi ha megtörtént, a vett faanyagok és eszközök az illető vevőnek szabad rendelkezésére fognak ádatadni: ellenkező esetben a megvett anyagok, leltári szerek, s egyéb tárgyak kiszolgáltatása megtagadhatni, a vétel megsemmisített, és a letett bánatpénz a kincstár javára bevonattni fog.

Az épületek és fekvőeségek iránt külön vásári szerződés fog megkötetni, és a vásárló köteles leend az ezen vásárlásból eredő minden névvel nevezhető költséget és díjt hordozni.

A m. kir. bányai igazgatóságtól.
Kolozsvárt, 1870 december 17-én.

Szám. 14,858. u. k. 1870.

(599)

(2—3)

Hirdetmény.

Az erdélyi földterhermentesítési kötvényeknek az 1870-ik 2-dik felére meghatározott kisorsolása folyó év december hó 31 én délelőtt 9 órakor az ország házában, a feloszlott kir. főkörmányszék által használt tanácssteremben nyilvánosan fog megtartatni.

Mi is ezennel közhírré tétetik.
Kolozsvárt, 1870. évi december 17-kén.

Az erdélyi földterhermentesítési pénzalap m. k. Igazgatóságától.

HIVATALOS.

(387)

(13—*)

ELŐPATAKI HAJTÓ PEZSGÓ-POROK

magokban foglalják a híres előpataki győgytörások oldó vegyjait részét és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.
Különösen kitűnő határa van e porok használatának a gyomorhuruban, gyomorgyöngöseségben, étvágytalanságban, gyomorpuhadásban, emésztési gyöngöseségben, gyomorgörcsben, zabában (túláságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépágnathban, az epe rendetlen el- és kiválasztásában, ep-dugulás-sűrűség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönben a test akármely szervének elnyálkásodásában, nehéz lélekés és szív-dobogásban; a belek zsongtalanságában (erőtlenység) a székletben, a székletben, a kezdetű viz-dobogásban, különösen pedig az aranyérben, a vese, húgyhólyag és húgyúti hurutjaiban, vese- és húgy-kövek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában és daganatában, fehér-folyásban, méhvezérszekrei hajlamban, szédülésben, fő- és mellhezi vértorlódásban, makacs csuklásban, rászékletben és méhszenyben (hypocondria és hysteria).

E porok nélkülözhetetlen teszik az ingerlő hatású drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelíd és fájdalommentes, mivel alkotásukban gyengén oldó, bűsítő és csillapító természetűek; ugyanazért huzosabb ideig is vesélyi nélkül használhatók, miről a bel és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos beteg elismerő nyilatkozatokkal küldöttek be.

Ara egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 ft. o. é.
Kaphatók e porok minden jelesb gyógyszerháznál s minden jelentékenyebb ásványvíz és fűszerkereskedésben.

Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához“ címzett gyógyszerháznál.

(471)

23/12

(11—12)

A gróf Kinsky örökösei

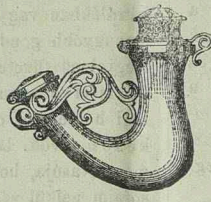
cs. kir. szab.

Bürgsteini tükörgyári: Bürgstein, Fichtenbach, Wellnitz, Lindenau és Neu-Reichstadt

újonan nyitott tükör-raktára,

a melyek kristály-tükör készítményei 115 éves fennállásuk óta a legjobb hibern vannak, ajánlja gazdag válogatékú legfinomabb és legegységesebb arany- és fakeretű tükreket, bronz csillárait, ablakpárkány koszorúit, függőny tartóit, kép- és fotograf kereteit, öltöző- és pipere asztali tükreket, trumeau it és consoleit, továbbá: finom fehér és félféher tükör-üvegeit keretben és a nélkül, tuczat tükreket és finn-tükreket határozott gyári áron.

Elárusítóknak árleszállítás. Képviselve: Tausig József és társa által Bécsben, Kärntnerring 13 sz.

Kober Károly
tajt-árugyári-raktára

Bécsben, Kärntnerstrasse Nro. 34.

Ajánlja gazdag raktárát valódi **tajt-dohány-pipák-nak chinacszüst foglalvánnyal** 1 frttól 8 frtig, valódi ezüsttel 5 frttól 25 frtig, valódi tajt-szivar szopkák szár- vagy borostyánkő szopkával 10 krtól 1 frtig; ugyanaz finom faragvánnyal, tokban, elefántcsont szárral, borostyánkő szopkával minden alakban 1 frt 80 krtól 12 frtig. **Csibuk badeni- és valódi török megyszárral** és borostyánkővel 1 frttól 50 frtig. Dohányzó tok pipa-, megyszár-, szivarszopka és se-lyem dohánycsokkával 1 frt 50 krtól, 25 frtig. Deák pipa **Deák hú arczképével** emailrozva, mely akkor is fennmarad, ha a pipa kiszívattott, magyar nemzeti-alak darabja 2 frt 50 kr. **Alpaca dohánypipa tájékkal**, tokkal darabja 50 frt. Ezeket kívül nagy választék minden **esztergály-áru** kellekéből.

Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan teljesíttetnek. Árjegyzékek és rajzolatok ingyért bérmentve küldetnek. (491) (9—12)

Karácsonyi és új-évi ajándékok

vásárlásánál a n. érd. közönség figyelmébe ajánlja dúsan felszerelt raktárát

STEIN JÁNOS

ujjonnan nyitott

paplr-, író-, rajz- és festészeti-szerek kereskedése

Kolozsvártt,

főtér 2-dik szám, a tanácsház mellett.

Ugyancsak Stein János

belközéputca 456. sz. alatti könyvkereskedésében kaphatók

Karácsonyi és új-évi ajándokul alkalmas

díszművek, képes könyvek

itjusági iratok és imakönyvek, magyar, német, francia és angol nyelven.

Postai megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek. Könyvjegyzékek ingyért szolgáltatnak.

Csemegék

kisebb gyermekek számára;

melyekkel családok-, kisdédóvok- és elemi tanítóknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS

tanfelügyelő.

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével bővített kettős kiadás; névszerint:

egyik íróvelinre nyomott diszkiadás, 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 fametszésű képpel, 20 1/2 nyolczadrét iv, diszes borítéku keménykötésben 2 frt 60 kr.

másik szép fehér papiru népies iskolai kiadás, 2 fekete könyomásu képpel, 20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben csak 1 forint.

Midőn a „Magyar- olvasókönyv“-éről hazaszerte dicséretesen ismeretes t. szerzőnek fennevezett, s utóbbi tökéletlenebb kiadásukban is mind az itészet, mind a szülők és tanítók, mind a kedves kisdédek részéről oly meleg részvétellel fogadott kedvező művet, egyszersmind az Olvasókönyv előcsarnokát, megíjodott s egyharmadrészben bővített, illetőleg számos gyönyörű képpel illusztrált alakban újra világ elé bocsátjuk: elégnék véljük csak röviden érinteni a t. szerző vezérelveit s könyvtünk gazdag tartalmát. — Szerző lélektani igazságnak tartja, hogy csak az ragadja meg a gyermek szellemét, mi saját kedélyvilágából van merítve, érzékelhetőleg és derülten előadva; mi magában is érdekel bir, és egyszersmind a felnőtteknek is kedves olvasmány. Mert nagy tévedés ám azt hinni, hogy a mi a felnőtteknek unalmas, éldelhetlen (mint sok gyermek-beszély és verselés), az a kisdédek költőies kedélyének éppen jó!! A gyermeknek mindenben csak a legjobb a jó.

Ezen elvek világánál tanulmányozá szerző a hazai és külföldi gyermek-irodalom termékeit s a magyar nép ajkán forgó gyermekmesék-, dajkarimeket, játékok és dalokat. És ezeknek gyöngyeiből s ezeknek szellemében dolgozva néhány szakértő barátja közremunkálásával, nyujt jelen gazdagon megbővített kiadásukban 91 beszély-csemegét, meganynyi kedélyes gyermek-történetét, s 476 vers-csemegét. Ez utóbbiak közt van 40 dajkarim, tréfa enyelgés; 23 ülben és térdén tartott kisdédek játékrime; 20 altató és bölcsődal; 43 állat és egyéb természetű tárgy; 37 hangutánzás; 44 vegyes gyermekdal; 79 játék és játékrim; 19 évszaki dal és festés; 33 mese és rege; 49 beszéd- és emlékgyakorlat; 35 vallásos hang és ima; 53 talány és talalós kérdés.

A gyermekszoba, a családi tűzhely, a kisdédóvok és az elemi s néptanodák kezdő osztályai a maga nemében egyetlen — s a népies kiadásnak lehető csekély árszabása mellett a szegényebb sorsuak által is megszerezhető — kulforrást találnak itt, melyből ártatlan kisdédeknek a csemegőkön kezdve, egész két éves korukig, a legegységesebb kedélyes és magyar táplálékot merithetik, s valamenynyit oly mo dorban, a mint éppen elbeszélni kell.

Kolozsvártt, dec. 1870.

Stein János, kiadó.

Erdélyi képes naptár

1871. közönséges évre.

A magy. kir. ministerium s a királyhágon inneni politikai hivatalok tisztai czimtarával ellátva.

Ara 50 kr. o. é.

(603)

(1—1)

Egy tiszteségesen

butorozott szobát

keres azonnal egy hölgy. Ajánlatokat elfogad e lap kiadó hivatala.

(602)

(1—1)

Egy butorozott szoba kerestetik

külön bejárattal havonkénti bérléssel. Ajánlatokat elfogad e lap kiadó hivatala.

(600)

(1—3)

Kolozsvár városában a vasútfelé vezető hídelvi nagy hiddal szembe-eső, s a néhai Bernád György és neje Lakatos Teréz árváit tulajdonosi joggal illető „ZÖLD-FÁHOZ“ címzett vendéglő; továbbá a város határán, az indóház mellett fekvő szántóföld, a brétfői szőlő-föld, a löcspálcán levő kaszáló az 1871 ik év ápril hó 24 től számítandó három egymásután következő évekre haszonbérbe adandók lesznek. Értekezhetni irántuk az árvák gyámjai ZATTLER MIHÁLY és POLGÁRI ISTVÁN urakkal.

Jöszágeladás.

Burjános Ó-Budán, Kolozsvár közelében a Zilahra vezető utvonaltanban 6 hold, 978 □ öl belső-séggel, lakházzal s gazdasági épületekkel; 209 hold 1264 □ öl szántó, 200 hold rét, 7 1/2 hold legelő és 427 hold 864 □ öl területű jól gondozott erdőt magában foglaló, — a szántó, kaszáló, erdő és legelő egy tagban összesített birtok, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó.

Értekezhetni ügyvéd Ferenczi Miklósnál Kolozsvártt belszenutca 128 sz. alatt. (601) 1—3

Zongorák

ujak és használtak

(542) kaphatók 8—8

Triska Ferencz

zongora készítőnél,

Kolozsvártt, hiducza 315 sz.

Használt zongorákat vesz és becserél.

Az első aradi gőzkeminyítőgyár
részvény társaság Aradon
gyári működését megkezdette és kívánatra kitűnő gyártmányinak mintáit és árjegyzékét megküldi.

! Für Alle!

schreibkundigen Damen und Herren jeden Standes gegen gute Inhalts-, Provisions- und Pensionsbedingungen Anstellung, ohne dass dabei ein Verlassen des Wohnortes nötig wird. Die Beschäftigung erfordert keine schöne Schrift und nimmt nur täglich einige Stunden in Anspruch. Gefällige Offerten übermitteln mit Anschluss von 50 kr. in landesüblichen Briefmarken, zur Weiterbeförderung, mit dem Ersuchen um achtzügige Erledigungsschrift
ZIEGLER & COMP.
Assistenten des Centralbüreau „Felicitas“ in Reussmarkt, Siebenbürgen.

Bizonyítvány. KOHN IGNACZ óras urnak, Pesten, kigyóuteza 6 sz.

Alírott ezennel bizonyítom, hogy Kohn Ignác, pesti lakos órágyáros urtól kigyóuteza 6-dik szám alatt, egy Ankerórát vásárolván, annak mind olcsóságával, mind pedig jószágával oly annyira meg vagyok elégedve, hogy a nevezett órágyáros urnak gyártmányát mindenkinck tiszta lelkiismerettel ajánlani bár mikor is bátor vagyok

Herovits Sándor,
földbírtokos Zalabérben.

A legjobb és legolcsóbb órák kaphatók három évi írásban adott jótállás mellett, a több év óta jó hírben álló órásnál

KOHN IGNACZ

Pest, kigyóuteza 6-dik sz.

a párisi házzal szemben.

Genfi zsebórák.

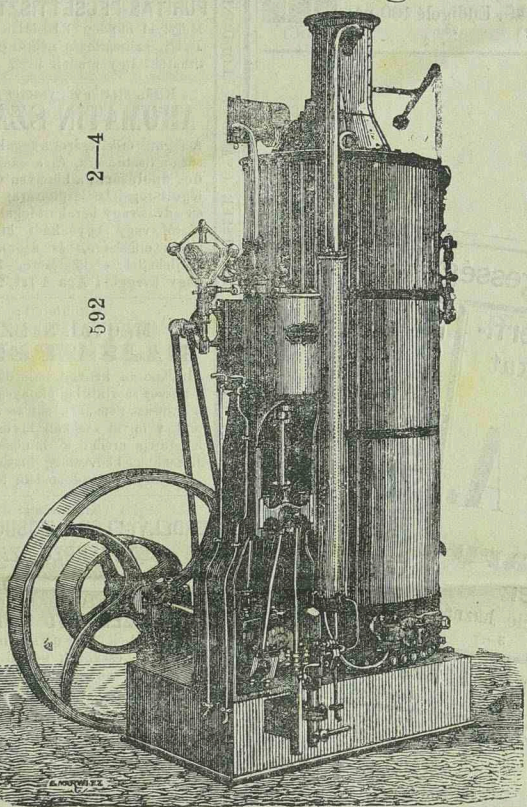
Ezüst hengeróra 4 rubinnal	10-11-12	Arany henger hőlgyóra gyémánt és zománcszal	40-45-50-55
" " arany kerettel ugró fedéllel	12-13-14	" " horgony hőlgyóra remontoir	60-70-80-90
" " kettős fedél 4-8 rubin	15-16-17	" " 100 frtig.	
" " horgonyóra 15 kövel	15-16-17	Függő órák 8-napra felhuzandó	18-20-22-24
" " kettős fedéllel, 15 kö	18-20-22	" " órák és félórát ütő	30-32
" " kristályüveggel	24-26-28	" " negyed órát ütő	48-50-55
" " és kettős fedéllel	28-30-32	" " havonként igazítandó	30-32
" " remontoir kristályüveggel 15 kövel	38-40-45	Munkás-órák kristályüveggel 14 frt.	
Arany hengeróra Nr. 3 4-8 rubin	30-32-35	Bívós órák, melyeket sohasem kell felhuzni	45 frt.
" " horgonyóra Nr. 3. 15 kövel	37-40-42	Ébresztő órával 7 frt.	
" " portfedéllel	48-52-55	Arany lánczók rövid, 19 karat	20-25-30-40-
" " kettős fedél, 15 kövel	55-60-65	" " 50 frtig.	
" " kettős fedél és arany	70-75-80-90	Arany lánczók hosszan, 35-40-45-55-65-80.	
portfedéllel		Ezüst rövid lánczók 13 latos ezüsből	4-5-6-7
100 frtig.		" " 8-9-10 frtig.	
" " henger hőlgyóra 4-8 kövel	24-26-28	Ezüst hosszan lánczók	6-7-8-9-10-12-14-
" " kettős fedéllel	38-40-45	" " 16 frtig.	

Mindenféle javítások a legújabb genfi modor szerint a legjobban és legolcsóbban teljesíttetnek. Régi órák, töredék arany- és ezüst cserébe vétetnek. Vidéki megrendelések az összeg eleve beküldése vagy utávvét mellett gyorsan küldetnek Nem tetsző órák visszacsereíttetnek.

Legújabb szerkezetű hordozható gőzgépek

1-20 lóerőig.

Nagy előnnyel alkalmazhatók a szeszgyáraknál: gabonaőrés, vízvezetés, szesz- kávézás és fagyó fűrészhajtásra, valamint szeszfűzéshez is; egy ilyen gőzgép egyenként és összesen az elősorolt munkát akadály nélkül végzi, mely által töte- mes tüzi anyag leend meggazdálkodva.

Bővebb felvilágosítással, valamint árjegyzékkel és rajz- mintákkal magyarszágifüggőnkünk Voith G. ur Ko- loszvártt, posta útján is készséggel szolgál. Ugyanott 4 és 8 lóerű gőzgépek működésben is láthatók.

Menck és Hambrock gyárából.
Ottensensben (Altona mellett.)

JANKÓ VINCZE

gazdasági eszközök és gépek gyára

Kolozsvártt, külső tordautca 306 sz.

A ki jól szánt, az jól arat. A jó szántáshoz jó eke kell. Magyarországbán a "Vidacs"-féle ekék levén leginkább elterjedve, nyolcz év óta Kolozsvártt fenálló gyári üzletnek fő törekvése volt Erdély- országban is ezen fajta-ekéket honosítani meg.

Az erdélyi talajhoz legalkalmasabbak a 2-dik számú Vidacs-féle ekék 4 marhára és a 3-dik számúak 2 marhára. Ezek gyáramban mindenkor készen is kaphatók. A 2-dik számú eke ára 18 frt.

" 3-dik " " " 17 "

Eketaliga " " " 10 "

Az erdélyi gazdák két panaszt emelnek a "Vidacs"-féle ekék ellen; 1-ör hogy nem vágnak elegendő széles barázdát, hogy abban a bérés szántó- legény, az itten szokásos bockorjával, szabadon léphessen; 2-ör hogy a fars- rófi igazítása a fel- és leszorító csavarokkal nehézkes.

Ezen panaszok elenyészése végett ezentúl a "Vidacs"-féle vaskéket állítható kormányval is készítettem, minéfgyva a barázdá-vágást tetszés szerint lehet szélesebbre vagy keskenyebbre igazítani; a farsrófra pedig a fel- és leszorító csavarok helyett egy nyeles csavart alkalmaztatok, melynek azon nagy előnye van, hogy azzal az ekének mély vagy nem elég mély járását a szántás alatt is lehet igazítani, a nélkül hogy e végett az ekének megállni kellene. Ezen javított ekékből a 2-dik számú eke ára . . . 22 frt.

" 3-dik " " " 21 "

Továbbá bátor vagyok a t. cz. gazda-közönség figyelmébe ajánlani bor- náimat, vasfog hengereimet a csoportos szántóföld porhanyítására; szoró rostáimat, cséplő-gépeimet, törökbuza-fejtőimet, bor-préseimet, szecska- vágó gépeimet.

A szecska- vágóra nézve különösen ki kell emelnem, hogy egy ország- bán mint Erdély, hol a mezei gazda a törökbuza termeléssel kiválólag fog- lalkozik, a szecska- vágó gépek nagyobb figyelmet érdemelnek.

A törökbuza- kórre a szarvasmarháknak igen kedves eledele. Szecska- vágó- géppel felaprózva azt tisztán megessi, abból semmi kárba nem megy. Ellen- ben egészben adva, a kórának kétharmada alomba hull a gazda nagy kárával. Kisebb cséplőgépek berbe is kaphatók 50 frt árával, melyekkel 2 ló s 5 ember segítségével naponként 20-25 kalangya gabonát el- csépleni lehet.

A gyárba beszállított gépek javítását készséggel és gyorsan teljesítem, s megkeresés folytán gépeim árjegyzékével szívesen szolgálok.

Kelt Kolozsvártt, october 20-kán 1870.

JANKÓ VINCZE,

gépgyár tulajdonos.

En Rix Vilma,

ezennel nyilatkozom, hogy mint bold. dr. Rix A. özvegye nyolcz év óta egye- dül készítője vagyok a valódi, hamisítatlan eredeti-Pompador-pastának, egyedül én tudván a titkot és készítest. Ezennel közlétem, hogy említtet Pom- padour-pasta a zseburól csak lakasomon Bécs, Leopoldstadt grosse Mohrengasse 14, I. Stiege. Thutur 62 lesz valódi kapható, övöm annak bárki másól vásá- rását, miután jelenleg sem 70- sem több-raktárt nem tartok és minden eddigi raktárt az előjött hamisítások miatt felosztattam. Valódi Pompador-pastam, csoda-pastának is nevezve határozottan teszteli; az eredmény minden várakozást felülmúl, egyedül biztos szer gyors és tökéletes elüzérese min- den arczkütések, szömölcsök, szeplő májfojt és pattanásoknak. A garancia oly biztos, hogy eredménytelenségénél a pénz vissza adatik. Egy köcsög ezen kitűnő pasztából 1 frt 50 kr.

Hálányilatkozatok közzé nem tétetnek.

Titkos betegségeket

és tehetetlenségeit (elgyengült férferőt) gyökeresen fényes és tartós siker biztosí- tása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szállász- és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, Nádorutca 13 sz. I-ső em. 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Tanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőletett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.

Fiatal korom óta megvolt nekem is azon roz- szokásom, hogy az éj csendét szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom mun- kák kivitele következtében látérom annyira meg- gyengült, hogy tökéletes elvesztéséül annálkább félhettem, mivel folytonos gyuladással dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a leg- kitűnőbb sikerrel használok. E szer nem csak egé- szen meggyógyította a tartós gyuladást, hanem szem- imnek is visszaadta egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéromnek érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó haszná- sása után eldöbtek a szemüveget, s régi természet- áterejüket visszanyerték. Ezen módszer egy 'latos lét, melynek alkotásai az Anis-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoti- cumokat vagy fém és más ártal as részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvártt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 krért o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lét töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyanyvisszel vegyíteni, hogy tejtorma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőletett munka után kell a szem körüli tájékat meg- nedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszer- mind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örvendni fogok, ha ezáltal nevezetesen azo- kon lesz segítve, a kik az igazság világa utáni ernaedetlen törekvés által gyakran eaját szemük világát kockáztatják s elvesztik. Eaját meg tán a fiatalágnál fájjalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig

a kis üveg frt 80 kr.

" nagy " " " 2 frt 20 kr.

a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvártt.

Viszont-eladók, nagyobb meny- nyiség vételénél aránylagos engedéket nyernek.

Karácsonyi és újévi ajándékot kapni.

(597) (2-3)

Tiszta nyeresémmel!

Bogdán Istvánnál

Kolozsvártt.
Hogy a n. érd. közönség is ajándékot kaphasson,
a karácsonyi és újévi ünnepekre vásárlandó kelme- ket gyári vétel-árban röffel mérve fogom szolgálni, s így minden t. cz. vevőimnek előnyére válik, mielőbb vásárlásait megtenni.

Raktárom b. Wesselényi Ferencz- ház 166 szám.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

SCHERZ RUDOLF, varrógép-nagykereskedő

Bécsben, Kärntnerstrasse 9 sz.
eddig a Schetz és Friedländer czég társa,
ajánlja következő részletárakban jeles külföldi varrógép- gyártmányait:

Singer-féle családi varrógép minden készlettel, igen jeles gyárt- mány, Müller Clementtől Drezdából á 85 frt. o. é.

Grover- és Baker-varrógép Nro. 9 szalagszegő, vattázó, szegő sat. készlettel, főrészabóknak á 85 frt. o. é.

Grover- és Baker-varrógép Nro. 24 nőszabóknak á 70 frt. o. é.

Wheeler- és Wilson-varrógép Nro. 2 minden kész- lettel fehernemű-gyártásra á 80 frt. o. é.

Ugyanaz, valamivel gyengébb minőségben á 70 frt. o. é.

Howe-varrógép lit. C. éremmel, itj. Howe Ilyéstől, cipészak és főr- fészabóknak á 90 frt. o. é.

Az ugynevezett Elastic-henger-varrógép czi- pészaknak sat. á 135 frt. o. é.

Lincoln-duplatűzelő-kezi varrógép készlettel á 45 frt. o. é.

Láczszentűzelő-varrógép "la silencieuse," nagyobb formájú á 25 frt. o. é.

Wilcox- és Gibbs-kézivarrógép kicsiny formájú á 20 frt. o. é.

s több más, a fennebbi árak arányában.

Elárusítók az osztrák-magyar birodalom minden városában kivá- natosak.

Utazók provisiót kapnak.

Szép és hasznos karácsoni és újévi ajándékok!!!

Karvázi Gyula

fűszer-, csemege- és bor-raktárában

Kolozsvártt, főfer gr. Teleky-ház.
Hires Neufchатели (Schweicz) Suchard csokolád és csokolád-bonbonjai.

Csokoládék:

Cremier	1 font	90 kr.
Suisse bonne qualité vanille	" "	1 ft 40 "
Vanille	" "	1 " 50 "
Santé surfín	" "	1 " 80 "
Vanille	" "	2 " 30 "
" extrafin	" "	2 " 80 "
" excellente	" "	3 " 60 "

Csokoládbonbonok szépen ékitett skatulyákban: (Pralinés in schönén Etuis fein adjustirt)

Cotillons	2 ft 90 kr.	Gallérie religieuse	1 ft 80 kr.
Etuis cigares fantaisie	70 "	Dem. & répose nuvean	1 ft 80 "
" " paille	65 "	Bouquets	2 ft 80 "
Mignonnes fines	70 "	Caisette cigares	40 "
" surfines	90 "	" pralinés	65 "
Petit Dominos	70 "	Á music (zeneszelenca)	12 ft
Gracieuses luxe	1 ft 70 "	Chocolad pralinés 1/2 fontos	
Bals	2 ft 40 "	" csomag	1 ft 20 "
Dentelles	85 "	" " 1/8 " "	30 "
Petite musique	1 ft.	" " 1 font	2 ft 40 "

Továbbá a legékebb kiállítású szelencékben kapható Creme czukorkák és más legfinomabb töltött czukorkák. Egy szelence ára 35, 50, 60, 80 krig. 1, 2, 2½ és 3½ font.

Meglepő szép albumok, ellátva mindenféle illatos olaj- és szappanyokkal.

Egy kis album 1 ft 50 kr.

" nagy " " " 80 "

" legnagyobb " " " 1 ft.

Mindenféle czukorkák és gyümölcsök karácsonfára valók, szintugy viaszgyertyák.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

